
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ & ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ-ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μετά τη δολοπλοκία του Τισσαφέρνη που οδήγησε στη σύλληψη και θανάτωση των στρατηγών και λοχαγών τους, οι Έλληνες περιήλθαν σε απελπιστική κατάσταση. Τότε ξεχώρισε ως μοναδική ηγετική φιγούρα ο ίδιος ο Ξενοφώντας. Στο παρακάτω απόσπασμα πληροφορούμαστε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εντάχθηκε στο στράτευμα του Κύρου.

Ἦν δέ τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος, ὃς οὔτε στρατηγὸς οὔτε λοχαγὸς οὔτε στρατιώτης ὦν συνηκολούθει, ἀλλὰ Πρόξενος αὐτὸν μετεπέμψατο οἴκοθεν ξένος ὦν ἀρχαῖος· ὑπισχνεῖτο δὲ αὐτῷ, εἰ ἔλθοι, φίλον αὐτὸν Κύρῳ ποιήσῃν, ὃν αὐτὸς ἔφη κρεῖττω ἑαυτῷ νομίζειν τῆς πατρίδος. ὁ μέντοι Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ περὶ τῆς πορείας. καὶ ὁ Σωκράτης ὑποπτέυσας μὴ τι πρὸς τῆς πόλεως ὑπαίτιον εἴη Κύρῳ φίλον γενέσθαι, ὅτι ἐδόκει ὁ Κῦρος προθύμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὰς Ἀθήνας συμπολεμῆσαι, συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας. ἐλθὼν δ' ὁ Ξενοφῶν ἐπήρετο τὸν Ἀπόλλω τίνι ἂν θεῶν θύων καὶ εὐχόμενος κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔλθοι τὴν ὁδὸν ἣν ἐπινόεῃ καὶ καλῶς πράξας σωθεῖν. καὶ ἀνεῖλεν αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων θεοῖς οἷς ἔδει θύειν. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἦλθε, λέγει τὴν μαντείαν τῷ Σωκράτει. ὁ δ' ἀκούσας ἡτιᾶτο αὐτὸν ὅτι οὐ τοῦτο πρῶτον ἡρώτα πότερον λῶον εἴη αὐτῷ πορεύεσθαι ἢ μένειν, ἀλλ' αὐτὸς κρίνας ἰτέον εἶναι τοῦτ' ἐπυνθάνετο ὅπως ἂν κάλλιστα πορευθεῖν. ἐπεὶ μέντοι οὕτως ἦρου, ταῦτ', ἔφη, χρὴ ποιεῖν ὅσα ὁ θεὸς ἐκέλευσεν.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «ἐλθὼν δ' ὁ Ξενοφῶν ἐπήρετο..... ὅσα ὁ θεὸς ἐκέλευσεν».

Γ.3.α. Να γράψετε για καθεμία από τις λέξεις που ακολουθούν τον τύπο που κάθε φορά σας ζητείται :

τις : την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους.

ἐαυτῷ : τη δοτική του πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους του δευτέρου προσώπου.

Σωκράτει : την κλητική του ενικού αριθμού.

ταῦτα : τη γενική πτώση στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο γένος.

β. κρείττω, προθύμως, ἄριστα, πρῶτον : να μεταφέρετε τα επίθετα και τα επιρρήματα στον ίδιο τύπο του θετικού βαθμού.

γ. ἀνακοινοῦται, ἀνεῖλεν, ἦτιᾱτο : να γράψετε για καθέναν από τους τύπους που σας δίνονται και στη φωνή που αυτός βρίσκεται το γ'ενικό πρόσωπο της υποτακτικής και της ευκτικής του Ενεστώτα.

δ. μετεπέμψατο, νομίζειν, εὐχόμενος : να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής και το απαρέμφατο του Παρακειμένου της μέσης φωνής.

ε. ἔφη, ἀναγνούς, ἐπήρετο : για καθέναν από τους προηγούμενους τύπους να γράψετε το β'ενικό πρόσωπο της υποτακτικής και της προστακτικής στον χρόνο και στη φωνή που αυτοί βρίσκονται.

στ. συμπολεμῆσαι : να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής του Αορίστου της ενεργητικής φωνής και το β'ενικό πρόσωπο της προστακτικής του Αορίστου της μέσης φωνής.

Γ4.α. «Πρόξενος ὑπισχνεῖτο δὲ τῷ Ξενοφῶντι, εἰ ἔλθοι, φίλον αὐτὸν Κύρῳ ποιήσιν» : να γράψετε την υπόθεση και την απόδοση του υποθετικού λόγου και να τον αναγνωρίσετε ως προς το είδος, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

β. «ὁ Σωκράτης συμβουλεύει τῷ Ξενοφῶντι ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀνακοινῶσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας» : να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ, δικαιολογώντας τις όποιες μεταβολές.

- γ. «ὄν αὐτὸς ἔφη κρείττω ἑαυτῷ νομίζειν τῆς πατρίδος» : να εντοπίσετε τον β' ὄρο σύγκρισης και να δηλώσετε τον τρόπο εκφοράς του. Στη συνέχεια να τον αποδώσετε με ισοδύναμη συντακτική δομή και να δηλώσετε τη συντακτική του λειτουργία, ὅπως αυτή προκύπτει.
- δ. «ἐπεὶ μέντοι οὕτως ἦρου, ταῦτ', ἔφη, χρὴ ποιεῖν ὅσα ὁ θεὸς ἐκέλευσεν» : να γράψετε στο τετράδιό σας τη δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση του αποσπάσματος, να τη χαρακτηρίσετε συντακτικά (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) και στη συνέχεια να τη συμπτύξετε στην αντίστοιχη επιρρηματική μετοχή.
- ε. «πράξας» : να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη μετοχή και να την αναλύσετε στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.
- στ. «τίνι ἂν θεῶν θύων καὶ εὐχόμενος κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔλθοι τὴν ὁδὸν» : να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο που λανθάνει και να τον αναλύσετε
- ζ. «πότερον λῶν εἴη αὐτῷ πορεύεσθαι ἢ μένειν» : να αναγνωρίσετε το εἶδος της δευτερεύουσας πρότασης, να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της και να δηλώσετε τον συντακτικό της ρόλο.
- η. «αὐτὸς κρίνας ἰτέον εἶναι τοῦτ' ἐπυνθάνετο» : Να αναγνωρίσετε το εἶδος της σύνταξης (προσωπική – απρόσωπη) του ρηματικού επιθέτου και να το αναλύσετε συντακτικά.
- θ. να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις πλάγιες πτώσεις του αποσπάσματος που μεταφράσατε.